

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

**A BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN VÁRMEGYEI
KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÁS**

MUNKATERVE

2023

**II. Rákóczi Ferenc
Megyei és Városi Könyvtár
Miskolc**

Tartalom

1. Helyzetkép.....	3
1.1 Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye kistélepüléseinek könyvtárellátási helyzete számokban	3
2. A vármegyei hatókörű városi könyvtár által nyújtott szolgáltatások.....	11
2.1. Állománymenedzsment	11
2.1.1. Gyűjteményfejlesztés.....	11
2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása.....	12
2.2 Dokumentumszolgáltatás.....	13
2.3 Információs szolgáltatás.....	14
2.4 Közösségi szolgáltatások.....	15
2.5 Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékosággal élők számára.....	17
2.6 Nemzetiségi könyvtári ellátás.....	19
2.7 Szakmai képzés, továbbképzés.....	20
2.8 Eszközbeszerzés, informatikai és egyéb eszközfejlesztés.....	22
2.9 Statisztikai adatszolgáltatás	24
2.10 Könyvtárhasználat	25
3. Szolgáltató könyvtár	25
4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása	26

1. Helyzetkép

1.1 Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye kistelepüléseinek könyvtárellátási helyzete számokban

A vármegyei hatókörű városi könyvtár területi feladatainak jelentős részét a vármegyében működő nyilvános könyvtárak és kistelepülési szolgáltató helyek módszertani, szakmai támogatása, a számukra nyújtott szolgáltatások minőségének megőrzése, javítása teszi ki. Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye sajátos településjellege, az 500 fő vagy ez alatti lakónépességű települések magas, a városok viszonylag alacsony száma és korlátozott szolgáltató képessége már a korábbi években is különösen indokoltá tette a szakmai együttműködések megerősítését. A gazdaságosan és költséghatékonyan működtethető Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer kialakítása kedvező folyamatokat indított el az elmúlt 10 évben a kistelepülésen élők könyvtári ellátásában. A tendenciát a rendszerhez csatlakozók számának folyamatos növekedése jelzi. Ezzel ellentétes folyamat figyelhető meg a nyilvános könyvtárak jegyzékén szereplő települések számában, ahol a lélekszám alapján még lehet számítani csökkenésre a jövőben is.

A vármegyei hatókörű városi könyvtár szervezőmunkájának eredményeként Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében minden településen biztosítottak valamilyen formában a szolgáltatások. 2023 januárjától 332 településen a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében biztosítjuk a könyvtári ellátást.

A II. Rákóczi Ferenc Könyvtár 2013-ban 297 településen – az önkormányzatokkal kötött megállapodást követően – kezdte el a KSZR keretében a könyvtári szolgáltatás biztosítását. Összességében 2023-ban már **279 település könyvtári szolgáltató helyen igényli a szolgáltatás biztosítását, és 53 település kívánja továbbra is igénybe venni a könyvtárbuszos ellátást.** Továbbra is vannak olyan települések, akiknek szándékában áll könyvtári helyiséget kialakítani.

A Területellátási osztály 2023-ban továbbra is 12 fővel látja el a kistelepüléseket közvetlenül a központból. A Rendezvényszervező és PR csoport egy munkatársa közreműködik a területi ellátás portáljának és folyóiratának a szerkesztésében, a vármegyei munka sajtóban és médiában való népszerűsítésében.

A gépkocsivezetői feladatokat 4 gépkocsivezető végzi, emellett 7 területi referens is bekapcsolódik ebbe a munkába. A személyi feltételek adottak a feladat ellátásához, a logisztikai feladatok fokozott figyelmet igényelnek.

2023-ban a vármegyei hatókörű városi könyvtár területi feladatait továbbra is az 1997. évi CXL. törvényben megfogalmazottak, a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szóló 39/2013. (V. 31.) rendelet, a költségvetésről szóló aktuális törvény, a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről szóló 379/2017. (XII. 11.) Korm. rendelet, valamint a kistélepülésekkel megkötött megállapodások alapján szervezzük.

A törvényben meghatározott kötelező állami feladatokat maradéktalanul ellátjuk, s a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer létrehozásakor kialakított fő céljainkat továbbra is követendőnek tartjuk.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetésében, munkaszervezésében a következő alapelvek érvényesülését tartjuk szem előtt:

- Arra törekszünk, hogy a rendszer továbbra is gazdaságosan üzemeljen a költségek átgondolt, lehetőség szerinti csökkentésével, a beszerzések hatékony előkészítésével.
- Nagy hangsúlyt fektetünk az informatikai fejlesztésekre, mivel a szakmai munkát a jól kiépített, következetesen fejlesztett és karbantartott informatikai rendszer tudja támogatni.
- A KSZR működtetéséhez szükséges adatokat, információkat naprakészen, jól bővíthető és lekérdezhető adatbázisokba szervezzük, melyhez a hozzáférés az intézmény igazgatójának, gazdaságvezetőjének, és a Területellátási osztály valamennyi tagjának biztosított. Az adatok szervezésében, tárolásában és megosztásában alkalmazzuk a korszerű információtechnológiai lehetőségeket.
- Az adatok több szempontú lekérdezését, elemzését folyamatosan biztosítjuk.
- Arra törekszünk, hogy a könyvtári, információs és közösségi helyekkel való személyes kapcsolattartás a leghatékonyabban és a legkisebb költséggel valósuljon meg.
- Valamennyi, a KSZR-hez csatlakozott szolgáltatóhely azonos rendszert, a Corvina integrált könyvtári rendszert használja a dokumentumok és információk közvetítésére. Minden állománymozgást (letét, állományleltár, törlés stb.) a Corvina integrált rendszer megfelelő moduljának használatával bonyolítunk.
- A feladatellátásban kulcsszerepe van a vármegyei közös katalógusnak és a Vármegyei Tudástár portálnak.
- A dokumentumok (könyv, folyóirat, hangoskönyv, DVD, digitális dokumentumok stb.) gyarapítása, feldolgozása központilag történik.

- Azon települések esetében, ahol a fenntartó is együttműködő partnernek bizonyul, kezdeményezzük a szolgáltató hely berendezésének teljes megújítását, elsősorban NKA pályázat keretében. Azokon a településeken, ahol nem lehetséges pályázat benyújtása, kezdeményezzük a könyvtári tér és a berendezések megújítását KSZR forrásból.
- Továbbra is kiemelten kezeljük az olvasásnépszerűsítő programok szervezését, valamint a KönyvtárMozi projekt minél szélesebb körben való terjesztését. A közreműködők kiválasztásában a helyi értékeket képviselő előadókat igyekszünk előtérbe helyezni.
- Központi keretből és beszerzéssel biztosítjuk az irodaszereket, ügyviteli nyomtatványokat, a könyvtárhasználati foglalkozásokhoz szükséges anyagokat.
- Az informatikai eszközpark bővítésével kapcsolatban arra törekszünk, hogy minden településen legalább 2 darab számítógép álljon rendelkezésre.

A Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetésére a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár a **2023-as évre 259.469. 300 Ft állami támogatásban részesül.**

A település lakosságszámától függő fajlagos összeg a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvényben került kihirdetésre, mely az előző évihez képest nem változott és az alábbiak szerint alakul:

1.000 fő lakosságszámú vagy az alatti település esetén 668.300 Ft/település

1.001 – 1.500 fő lakosságszám közötti település esetén 1.060.760 Ft/település

1.501 – 5.500 fő lakosságszám közötti település esetén 1.002.460 Ft/település.

Az állami támogatás nettó értékben kerül felhasználásra.

Átfogó feladatok:

A II. Rákóczi Ferenc Könyvtár a törvény előírásai értelmében a vármegye egész területén szervezi a könyvtárak közötti együttműködést, a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében szolgáltatásokat nyújt az igénylő települések számára.

- A feladatellátás érdekében évente 2 alkalommal vármegyei szintű szakmai napot rendezünk. Alkalmanként, a szakmai szervezetekkel együttműködve további, az aktuális könyvtárszakmai kérdésekkel kapcsolatos konzultációs napot szervezünk.

- A Területellátási osztály rendszeresen, személyesen és elektronikusan tartja a kapcsolatot a fenntartó önkormányzatok képviselőivel, polgármesterekkel, jegyzőkkel, valamint a településeken működő könyvtári, információs és közösségi helyek munkatársaival.
- A könyvtári területet érintő jogszabályi változásokról, könyvtárszakmai akciókról tájékoztatást nyújtunk. A személyes látogatások gyakorisága legalább negyedéves.

Kiemelt feladatok

Kiemelt feladat a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében végzett munkáról a beszámoló, illetve a munkaterv elkészítése, a vármegyei szintű statisztikai adatszolgáltatás koordinálása, ezzel párhuzamosan a valós települési elvárásokra alapozott költségvetés összeállítása.

A korábbi évek tapasztalatainak összefoglalása, értékelése érdekében 2023-ban elégedettségmérést készítünk mind a könyvtári, információs és közösségi helyek, mind a könyvtárbusszal ellátott települések lakói között, mellyel összehasonlíthatjuk a korábbi mérés eredményeit.

Felelős: igazgató, területellátási osztályvezető

Határidő: 2023. április, október

A vármegye területén működő könyvtárakkal való együttműködés során 2023-ban is arra törekszünk, hogy a közös munka több síkon is megvalósuljon. A szakmai ismeretátadás egyik leghasznosabb formája a szakmai napok szervezése, valamint a tematikus továbbképzések tervezése. Folytatni kívánjuk az elmúlt évek jó gyakorlatát, és továbbképzést szervezünk az érdeklődő könyvtárak szakemberei számára.

Felelős: igazgató, területellátási osztályvezető

Határidő: 2023. május

Az aktuális könyvtárszakmai kérdésekről egy-egy szakmai nap keretében tájékoztatjuk a vármegye könyvtárosait. 2023-ban két programot szervezünk a vármegye könyvtárosai számára, melyekre a KSZR munkatársakat is várjuk. Ezek megvalósítását május és október hónapban tervezzük.

Felelős: igazgató, területellátási osztályvezető

Határidő: 2023. május, október

A nyilvános települési könyvtárak minisztériumi séma alapján elkészült 2022-es beszámolóit és 2023-as munkaterveit elektronikus formában összegyűjtjük és feltöltjük a Könyvtári Intézet által működtetett **Magyarországi Könyvtárak Adatbázisába**.

Felelős: területellátási osztályvezető

Határidő: 2023. március 17.

1.2 A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve

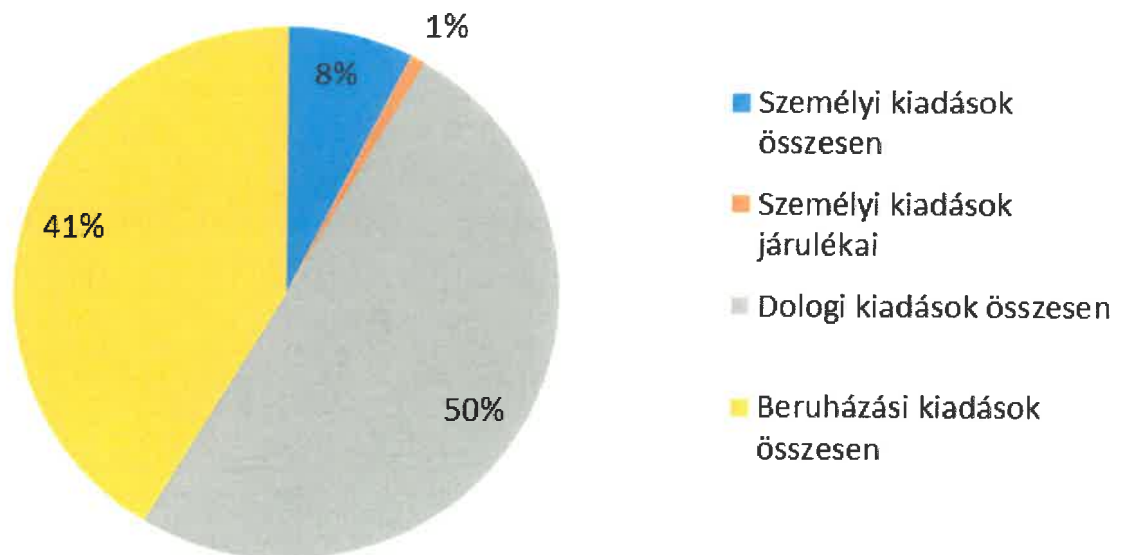
Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2023. évi költségvetési támogatásának felhasználási terve				
		kiadások	összesen	%
Személyi jellegű kiadások összesen			19 200 000 Ft	7,40%
	Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra	10 200 000 Ft		
	Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai	9 000 000 Ft		
Személyi juttatások járulékai összesen			2 246 400 Ft	0,87%
	Személyi juttatások járulékai	2 246 400 Ft		
Dologi kiadások összesen			130 722 900 Ft	50,38%
Dokumentumszolgáltatás			28 500 000 Ft	10,98%
	Folyóirat és egyéb dokumentum beszerzés összesen		28 500 000 Ft	10,98%
	Folyóirat, napilap	27 500 000 Ft		
	Nem hagyományos dokumentumok	1 000 000 Ft		
	Könyvtárközi kölcsönzés - egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése (postaköltség, csomagolás stb.)			
Információs szolgáltatás			0 Ft	0,00%
	Adattárak, adatbázisok szolgáltatás díja (pl. EBSCO), honlapfejlesztés, retrospektív feldolgozás, konverzió, oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése Helyismereti információk biztosítása, digitalizálás			
Közösségi szolgáltatás			43 200 000 Ft	16,65%
	Digitális írástudás fejlesztés, információs műveltség elsajátításának, használóképzés, tanulási folyamatok támogatása, ODR-MOKKA			

működéséről tájékoztatás			
Olvasásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok, kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások szervezése	43 200 000 Ft		
Könyvtárosképzés, továbbképzés		250 000 Ft	0,10%
Könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai napok költségei (tanfolyamok költsége, utazás, csoportos étkezés)	250 000 Ft		
Szolgáltatások szakmai anyagköltsége		8 032 900 Ft	3,10%
Szakmai nyomtatványok, vonalkód, könyvtámasz, címkék, filmolux, olvasójegy stb.	8 032 900 Ft		
Kültéri és beltéri táblák, feliratok, képkeretek, betű- és szakjelzet készlet stb.			
Szolgáltatások infokommunikációs költsége		10 800 000 Ft	4,16%
Nem adatátviteli célú távközlési díjak	800 000 Ft		
Adatátviteli célú távközlési díjak	2 500 000 Ft		
Szoftverüzemeltetés, licenc díj, portálszolgáltatás díja	7 500 000 Ft		
Szolgáltatások szállítási költsége		23 900 000 Ft	9,21%
Gépkocsi/könyvtárbusz üzemeltetés kiadásai (hajtó- és kenőanyag, biztosítás, szerviz)	19 900 000 Ft		
Egyéb szállítási költség, csoportos utazás költsége			
Postaköltség (egyéb postai küldemény)	4 000 000 Ft		
Szolgáltatások egyéb kiadásai		12 000 000 Ft	4,62%
Pénzügyi szolgáltatás, bankköltség, közbeszerzés költsége Egyéb általános költségek Irodaszerek, egyéb nyomtatvány	12 000 000 Ft		
Továbbszámított (közvetített) szolgáltatások kiadásai államháztartáson belülről - szolgáltatás vásárlása városi könyvtártól			
Szolgáltatások marketing eszközei		700 000 Ft	0,27%
Szolgáltatást népszerűsítő, tájékoztató kiadványok, programmeghívók, hirdetés, reklámköltségek	700 000 Ft		
Szolgáltatások kisértékű tárgyi eszközei		0 Ft	0,00%
Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költsége		107 300 000 Ft	41,35%
Számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek	12 000 000 Ft		
Szállító jármű vásárlása			

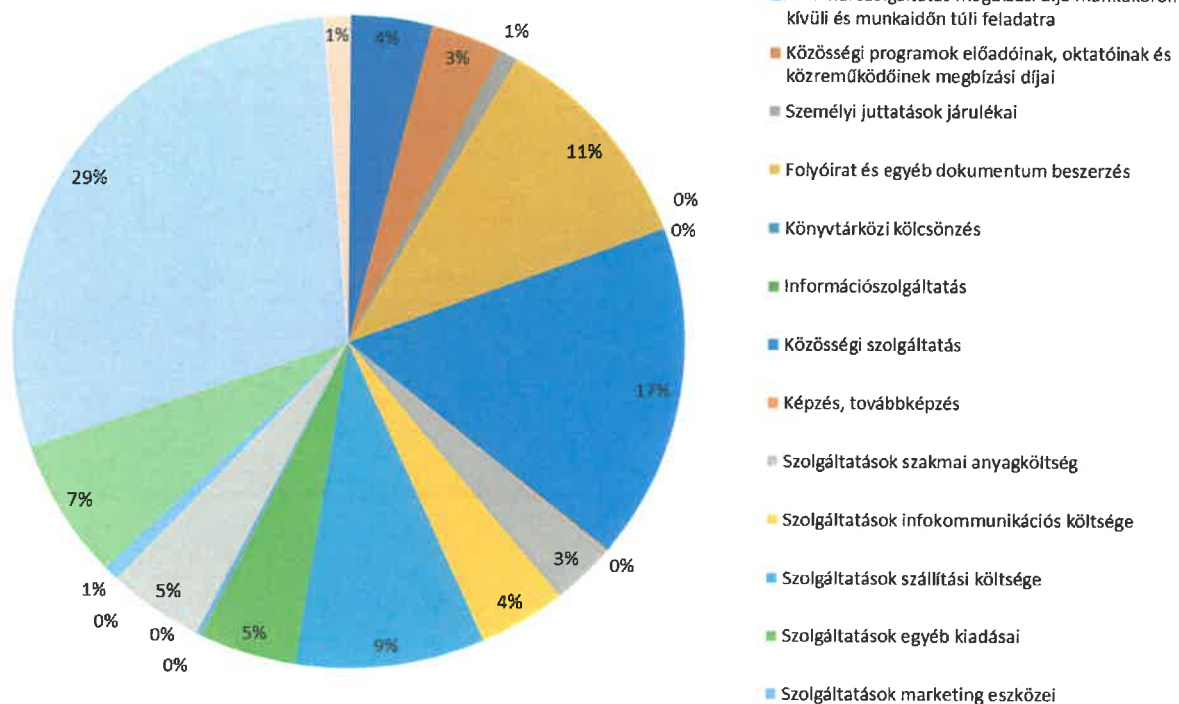
Szoftver- és adatbázisfejlesztés	2 000 000 Ft		
Egyéb: fejlesztő játékok, eszközök kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak, számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök	18 000 000 Ft		
Könyv beszerzés	75 300 000 Ft		29,02%
Egyéb, a fenti kategóriákba nem sorolható tétel		3 340 000 Ft	1,29%
Artisjus	40 000 Ft		
Egyéb költség.repi után megfizetett jár., le nem vonható Áfa	3 300 000 Ft		
Támogatás összesen		259 469 300 Ft	

A táblázatban a dokumentumszolgáltatás soron található érték nem tükrözi a teljes költségkeretet, mivel a könyv dokumentum beszerzése a Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költségei soron belül szerepel. Ezért összességében dokumentumbeszerzésre 75,3+28,5, azaz 103,8 millió Ft-ot terveztünk. Ezért a grafikonokban sem tükröződik az a helyes arány, ami a teljes költségvetésnek a dokumentumok beszerzésére fordítandó összegét mutatja.

Támogatás felhasználásának terve 2023.

Kiadások százalékos megoszlása 2023.

A tervezés, az egyes feladatokra fordítható keretösszegek meghatározása során arra törekszünk, hogy a felhasználás kiegyensúlyozott, gazdaságos és a települések igényeihez alkalmazkodó legyen. A könyvbekapcsolások esetében ismét elérjük az uniós értékhatárt, ami a közbeszerzés átfutási idejét növeli, ezért fontos az előkészítés megfelelő ütemezése, melyre az előző év végén került sor, így februártól a rendelések megkezdődhettek.

2023-ban is folytatjuk az informatikai eszközök beszerzését. Elsősorban azokra a településekre koncentrálunk, ahol nem áll rendelkezésre a megfelelő számú korszerű számítógép.

Felelős: igazgató, gazdasági igazgatóhelyettes, területellátási osztályvezető

Határidő: 2023. július 31.

Összességében a forráselosztás kiegyensúlyozott, s a dokumentumvásárlásnál elérhető (39%-os) kedvezmény jelentősen növelheti a költséghatékonyságot.

A költségvetés átgondolt megtervezésével, és az erre épülő szolgáltatások, fejlesztések településnagyság és konkrét települések szerinti meghatározásával biztosítjuk a rendszer zavartalan működését.

Felelős: igazgató, gazdasági igazgatóhelyettes, területellátási osztályvezető

Határidő: folyamatos

2. A vármegyei hatókörű városi könyvtár által nyújtott szolgáltatások

2.1. Állománymenedzsment

2.1.1. Gyűjteményfejlesztés

2023-ban is tovább folytatjuk azt a gyakorlatot, melyet a gyűjteményfejlesztés, a kistelepülések állományának menedzselése, feltárása terén 2013-ban kezdtünk.

Arra törekszünk, hogy a dokumentumbeszerzésben érvényesüljenek a települések igényei mind a könyvek és egyéb dokumentumok, mind a folyóiratok terén. A folyóiratok megrendelésének adminisztrációját a vármegyei hatókörű városi könyvtár folyóiratos kollégái végzik.

2023-ban a beszerzési keretösszeg emelését tervezzük a településszám növekedésével arányosan. Könyvekre 75,3 millió Ft-ot, egyéb dokumentumtípusra 1 millió forintot, a folyóiratok előfizetésére. 27,5 millió Ft-ot költünk.

A dokumentumok beszerzését 2023-ban is közbeszerzési eljárás keretében bonyolítjuk a könyvek tekintetében.

	tervezett darabszám	tervezett értéke Ft-ban
Könyvbeszerzés	34.500	75.300.000
Folyóirat, heti-, napilap	2.150	27.500.000
Nem hagyományos dokumentum (DVD, CD)	200	1.000.000
Összesen	36.850	103.800.000

A folyóirat beszerzési keret meghatározásánál figyelembe vettük az esetleges pótrendeléseket, a mindenkor előfizetési díjakat, az újonnan csatlakozó települést.

Felelős: területellátási osztályvezető, gyűjteményszervezési osztályvezető, folyóiratos kollégák, a területi referensek

Határidő: folyamatos

Az egyes ellátási körzetekben felhasználható keretösszegeket előre meghatározzuk, felhasználásukról naprakész nyilvántartást vezetünk. Minden beszerzési módban követjük a vásárlásokat, figyelemmel a településekről érkező egyedi, indokolt igényekre.

A vásárlással kapcsolatos adminisztráció tárgyévben történő megvalósítása miatt arra törekszünk, hogy a forrásfelhasználás 2023. november végéig befejeződjön.

Felelős: gazdasági igazgatóhelyettes, területellátási osztályvezető, területi referensek

Határidő: folyamatos

2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

Kiemelt feladatunknak tartjuk, hogy a kistelepüléseken korszerű, jól használható gyűjtemények legyenek, melyekről elektronikusan is információ nyerhető. Ezért nagy hangsúlyt fektetünk a települések saját állományának átválogatására, selejtezésére és feltárására a Corvina integrált könyvtári rendszerben.

2023-ban, ahol szükséges, elvégezzük a további állományrendezést, selejtezést, jelzetelést. Erre példányadatozással összekötve terveink szerint legalább nyolc településen kerül sor. Ahol a teljes saját állomány példányadatozását végezzük, ott átválogatjuk az állományt, az elavult, fizikailag megrongálódott dokumentumok kivonásra kerülnek. A kölcsönzés előkészítéséhez a könyvekbe vonalkódot helyezünk, illetve elvégezzük az egységes, nyomtatott formában történő jelzetelést, szerelést is.

2023-ban kb. 39.000 dokumentum elektronikus feldolgozását, a központi katalógusban történő elérését biztosítjuk. Ezt a feladatot könyvtárunk munkatársai végzik.

Felelős: területi referensek és könyvtárunk szakalkalmazottjai

Határidő: 2023. december 31.

Valamennyi településnagyság esetében indokolt a könyvtári állomány átválogatása, selejtezése. Terveink szerint 2023-ban további kb. 50.000 dokumentum kivonására kerül sor. Ezt a munkát a területi referensek koordinálják. E feladat ellátásában számítunk a szolgáltatóhelyek azon munkatársaira, akik megfelelő szakértelemmel (képzettséggel) rendelkeznek.

Felelős: területi referensek

Határidő: 2023. december 31.

2.2 Dokumentumszolgáltatás

A kistélepülések dokumentum ellátása többszintű, hisz az új beszerzések, letétek mellett nagy hangsúlyt helyezünk az ODR-MOKKA szolgáltatások népszerűsítésére, a könyvtárközi kölcsönzések számának növelésére, a helyismereti információk vonatkozásában az elektronikus információk előtérbe helyezésére. A vármegyei hatókörű városi könyvtárban épülő digitális adattárak, illetve helyismereti adatbázisok akadálymentes elérése a cél, melyhez az informatikai fejlesztés biztosítja az alapot, a szolgáltató helyeken dolgozó munkatársak rendszeres továbbképzése a szakmai ismereteket.

Tervezett könyvtárközi forgalmi adatok a vármegyében:

A vármegye településeinek - könyvtárközi kölcsönzésben - küldött dokumentumok száma, 2023. évi terv	
eredetiben	1.600
elektronikusan	50
fénymásolatban	50

Eddig is figyelmet fordítottunk a könyvtári rendszer központi szolgáltatásainak népszerűsítésére, ezt a feladatot a jövőben is hangsúlyosan kell kezelnünk.

A felhasználói tanfolyamok során azt tartjuk szem előtt, hogy a résztvevők ismerjék meg a könyvtári rendszer szolgáltatásait, éljenek a dokumentumkölcsönzés helyi alkalmain túli lehetőségekkel, tudjanak keresni az országos lelőhelynyilvántartás, valamint a vármegyei hatókörű városi könyvtár adatbázisában. A központi szolgáltatások népszerűsítésének előfeltétele a személyi feltételen kívül a települési szolgáltató helyek számítógépes ellátottságának javítása, egyes településeken az internetelérés fejlesztése.

Az **ODR szolgáltatások igénybevételét** illetően elsősorban a főfoglalkozású, szakképzett könyvtárost alkalmazó könyvtári, információs és közösségi helyekre számítunk, ahol elvárható a könyvtáros ilyen irányú ismerete, felkészültsége. Szakmai tájékoztatók szervezésével, az intézményi regisztráció elvégzésével tovább növelhető az ODR

szolgáltatások iránti igény, a könyvtárközi kölcsönzések körében igényelt dokumentumok száma. Az eddigi eredmények további fejlődését segíti a „Válaszküldemény” szolgáltatás további propagálása, a szükséges borítékok legyártatása.

Felelős: területi referensek

Határidő: folyamatos

Folytatjuk azt a jó eredményeket hozó gyakorlatot, hogy a vármegyei hatókörű városi könyvtárból koordináljuk a kistelepülésekre kihelyezett dokumentumok könyvtárközi kölcsönzését, elősegítve ezzel egyrészt a beszerzett állomány nagyobb forgását, használatát, másrészt az olvasók megelégedettségét.

Felelős: területi referensek

Határidő: folyamatos

2.3 Információszolgáltatás

Az információszolgáltatás keretében számos szolgáltatást kívánunk biztosítani 2023-ban is, törekedve arra, hogy a kistelepülésen élők életminősége javuljon, s helyben elérhetővé váljon minél több ember számára a könyvtári rendszer szolgáltatásainak széles köre.

A könyvtári állomány retrospektív feltárása, a beszerzett újdonságok nyilvántartásba vétele, elektronikus katalógusban való közzététele hozzájárul ahhoz, hogy akár otthon, a nap 24 órájában tájékozódni lehessen az adott könyvtári, információs és közösségi helyen fellelhető dokumentumokról, de könyvtárunk teljes kínálatáról is. Naprakész információk érhetők el ezáltal a gyűjteményről a **Corvina** integrált könyvtári rendszerben, támogatva a képzésben, továbbképzésben résztvevőket, a kutatómunkát végző érdeklődőket.

Az információs szolgáltatás keretében nagy hangsúlyt fektetünk az ODR-MOKKA működéséről, az országos lelőhelynyilvántartásról szóló tájékoztatásra, melyet prospektusok, plakátok segítségével, illetve a szakmai napok keretében is népszerűsítünk.

Az oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése, a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkérés lehetőségéről való tájékoztatás egyrészt a szakmai napok keretében, másrészt a felhasználói tanfolyamok tematikájába illesztve valósítható meg

a legnagyobb hatásfokkal, így ezt az idén is az előző évek gyakorlatának megfelelően szervezzük majd.

A Corvina integrált könyvtári rendszer használatának kiterjesztésével, a katalógus modul mellett a kölcsönzési modul minél több településen történő bevezetésével egy jól menedzselhető és korrekt adatokat biztosító rendszer kialakításán dolgozunk.

Felelős: területellátási osztályvezető, feladattal megbízott területi referensek, rendszergazda

Határidő: folyamatos

Törekszünk arra, hogy a településekről, a polgármesteri hivataloktól érkező helyismereti információs igényeket minél gyorsabban megválaszoljuk. Ebben a munkában támaszkodunk a könyvtár szakmai területi munkatársaira, elsősorban a Helyismereti gyűjtemény anyagára és könyvtárosaira.

Felelős: területi referensek, helyismereti kollégák

Határidő: folyamatos

Kezdeményezzük és szorgalmazzuk, hogy a települések honlapján a település könyvtárára vonatkozó, a használók számára nélkülözhetetlen információk elhelyezésre kerüljenek.

Felelős: területellátási osztályvezető, területi referensek

Határidő: folyamatos

Valamennyi szakmai fórumon és a személyes látogatások során is szorgalmazzuk az ODR szolgáltatásainak kihasználását, a könyvtárközi kölcsönzés még intenzívebb igénybevételét.

Felelős: területellátási osztályvezető, területi referensek, könyvtárközis kolléga

Határidő: folyamatos

2.4 Közösségi szolgáltatások

A közösségi szolgáltatásokat illetően a célunk: a lakosság érdeklődésének megfelelő kulturális, közösségi programok, digitális kompetenciafejlesztő foglalkozások és egyéb programok, kiállítások szervezése, az olvasáskultúra fejlesztését támogató programok rendezése, az olvasás, a tanulás, a közösségi élet támogatása, a civil önszerveződések segítése.

A szolgáltató helyeket is igyekszünk bevonni az országos (Internet Fiesta, Országos Könyvtári Napok) és térségi szakmai programokba.

Általános tendencia, hogy a települések a kultúrára fordított kiadásait nem növelik. Ennek ismeretében nagyon fontos, hogy a legkisebb – 500 fő lélekszám alatti – településekre is szervezzünk programokat, rendezvényeket, mivel sok esetben az ott élőknek nincs más lehetőségük kulturális események látogatására.

A programigények és a szervezés lebonyolítása tekintetében folyamatos kapcsolatot tartanak a rendezvényszervező kollégák a települési önkormányzatokkal, illetve a könyvtárosokkal. A költségkeretek elosztása elsősorban a lakosságszámtól függ, de figyelembe vesszük a települések aktivitását is.

Arra törekszünk, hogy 2023-ban egyetlen kistelepülés lakója se kerüljön hátrányba az esetlegesen meglévő fenntartói érdektelenség miatt.

A rendezvények kiajánlása és szervezése során minden esetben a minőségi kultúra terjesztése, a maradandó irodalmi, zenei élmény elérése az elsődleges célunk. Tapasztalatunk az, hogy az idősebb korosztály nehezen jut el még a közelben lévő városokba is. Ezért számukra helyben több ismeretterjesztő előadást tervezünk, olyan jellegűeket, amelyek a helyi kérdésekre, az egyedi problémákra adnak választ. Nagyon kedveltek az író-olvasó találkozók mellett az irodalmi műsorok és a zenés-irodalmi összeállítások, de igyekszünk több olvasásnépszerűsítő interaktív foglalkozást is szervezni. Számos településen könyvtárhasználati ismeretek bemutatásával szeretnénk a fiatalabb korosztály figyelmét felhívni a könyvtár által kínált lehetőségekre. Az író-olvasó találkozókat, bábelőadásokat, interaktív gyermekműsorokat, kézműves foglalkozásokat, játszóházakat a kicsik számára szervezzük. A rendezvények számának növelése érdekében – a támogatott rendezvények szervezésén túl – feladatunk az, hogy a helyi könyvtárosokat is minél több foglalkozás megtartására ösztönözzük, és könyvtárunk munkatársai is egyre nagyobb számban tartsanak ingyenes foglalkozásokat. Rendezvényszervezőink arra törekednek, hogy a költséghatékonyság biztosítása érdekében egy-egy kedvelt előadót több helyre, olcsóbban szerződtessenek.

A költségvetés terhére 650 programot, továbbá 2500 egyéb forrást nem igénylő, a könyvtáros kollégák közreműködésével megvalósuló foglalkozást tervezünk.

Felelős: programszervezők, területi referensek

Határidő: folyamatos

Célunk 2023-ban a KönyvtárMozi projekt további folyamatos működtetése és fejlesztése, törekedve arra, hogy a vetítésekhez közösségformáló programok, előadások, beszélgetések, foglalkozások társuljanak. Nagyon fontos feladat, hogy áttekintsük a regisztráltak működését, a vetítéseket, hogy az aktív szolgáltatóhelyek minél eredményesebbek legyenek. Ahol ezt nem tudják megtenni, kezdeményezzük a regisztráció visszavonását és ezzel párhuzamosan keressük a további bővítés lehetőségét.

Felelős: a feladattal megbízott területi referens

Határidő: folyamatos

Nagy siker övezte a nyári szünidei foglalkozásainkat, melyeket olyan könyvtárbuszos kistelepüléseken szerveztünk, ahol halmozottan hátrányos helyzetűek élnek. 1-1 napra szervezett programjainkat tovább szeretnénk folytatni 2023-ban is. A nyári hónapokban a területi csoport munkatársai több alkalommal tartanak olvasásnépszerűsítő, kézműves foglalkozásokat ezeken a településeken (Abod, Alsógagy, Fáj, Galvács, Ládbesenyő, Ziliz).

Felelős: területellátási osztályvezető, területi referensek

Határidő: 2023. augusztus 31.

A közösségi programok iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Népszerű és ezért 2023-ban is megszervezzük az alsó tagozatos korosztály részére a „Hahó, könyvtársak!” című olvasásnépszerűsítő programunkat, melybe a kistelepüléseken működő iskolákat igyekszünk minél nagyobb számban részvételre ösztönözni. A nyertes csapatok az előző évekhez hasonlóan bogácsi táborozáson vehetnek részt.

Felelős: programszervezők, a gyermekkönyvtár vezetője

Határidő: 2023. július 31.

2.5 Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetése lehetővé teszi az esélykülönbségek mérséklését a vármegye aprófalvas településein élők számára. Különösen nagy segítséget jelent ez a szolgáltatási forma azoknak, akik szociális helyzetük okán vagy a földrajzi távolságokból eredően nem tudják személyesen felkeresni a nagyobb könyvtárakat.

A házi könyvtári ellátás a rokkantak vagy mozgáskorlátozottak, a speciális dokumentumok a fogyatékkal élők (vakok és csökkenlátók; siketek és nagyothallók) könyvtári ellátásában tudnak hatékony segítséget nyújtani, így 2023-ban tovább ösztönözzük e dokumentumok beszerzését és a szolgáltatások meghonosítását, bevezetését azon kistélepüléseken is, ahol ezzel a szolgáltatással eddig nem éltek.

Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye 53, többségében aprófalvas, nagymértékben előregedett lakosságú települése a könyvtárbuszos ellátást igényli könyvtárunktól. A településeken nincs könyvtári, információs közösségi hely, így ez a szolgáltatás különös jelentőséggel bír. A tervszerű menetrenden kívül, illetve azt kiegészítve mindennapos gyakorlattá vált a házhoz szállítás, pótmegállóhelyként az idősök nappali ellátását végző intézmények meglátogatása. Az idős, beteg olvasók igényeit a jövőben is figyelembe kell vennünk, ezt a gyakorlatot a jövőben is ösztönözni kívánjuk. A könyvtárbuszokon a könyveken kívül jelentős a DVD állomány, bőséges a folyóirat kínálat is. Továbbra is folyamatosan törekszünk arra, hogy minél több öregbetűs könyv, a fogyatékkal élők számára is használható dokumentum jelenjen meg a könyvtárbusz kínálatában.

A nagy könyvtárbuszon biztosítjuk az akadálymentes használatot, a mozgáskorlátozottak feljutását a busz belső terébe. Lehetőség van filmvetítéseken történő részvételre, számítógép- és internet használatra is a busz tartózkodási ideje alatt.

Felelős: a könyvtárbuszos szolgáltatást végző munkatárs, területi referensek

Határidő: folyamatos

A könyvtári, információs és közösségi helyeken a könyvtáros személyisége meghatározó abban, hogy a településeken működik-e a házhoz szállítás, az idős, beteg, mozgásukban korlátozott emberek speciális könyvtári ellátása. Éppen ezért ezt a kérdést különös hangsúllyal kezeljük a szakmai továbbképzések tematikájában, s igyekszünk minél több könyvtárost megnyerni e szolgáltatási formának.

Felelős: területellátási osztályvezető, területi referensek, a könyvtárbuszos szolgáltatást végző munkatárs

Határidő: folyamatos

2.6 Nemzetiségi könyvtári ellátás

Az 1997. évi kulturális törvény 66. § c) pontja a vármegyei hatókörű városi könyvtárak számára előírja a nemzetiségekhez tartozó lakosok könyvtári ellátásának szervezését, végzését. Vármegyénkben a szórványosan, kis számban előforduló (leggyakrabban német, roma, szlovák) nemzetiségek jellemzőek. Az etnikai kisebbségek közül a legnagyobb számban, és egyben a leghátrányosabb helyzetben jelenlévő népcsoport a roma. Bár statisztikai, számszerű meghatározásuk mind nyelvismeret, mind nemzetiség alapján nem egyértelmű, az tény, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye 169 településén jelentős számú, magát roma nemzetiségűnek valló lakos él, elsősorban Miskolcon, Abaúj-hegyközben, Ózd és Encs környékén kistelepüléseken, aprófalvakban. Utóbbiakban sok helyen a roma kisebbség többségbe (esetenként 90-100%-os arányban) került a magyar lakosság arányához képest.

Az elmúlt években többféle felzárkóztató program indult el, intézményünk a maga eszközeivel, pályázati források támogatásával folyamatosan hozzájárul ahhoz, hogy ezek céljai, erőfeszítései sikeresek legyenek.

A nemzetiségek könyvtári ellátásával kapcsolatban a KSZR keretein belül arra törekszünk, hogy a beszerzett dokumentumok között legyen az adott településen érintett és igényelt nemzetiségi irodalom, de a jelentkező igények kielégítésére az intézmény teljes nemzetiségi gyűjteménye rendelkezésre áll, és könyvtárközi kölcsönzés keretében az ellátást biztosítjuk.

A szolgáltató helyeken felmérjük a nemzetiségi dokumentumok iránti igényt, és figyelembe vesszük a gyarapítás során

Felelős: gyűjteményszervezési osztályvezető, területellátási osztályvezető, területi referensek

Határidő: folyamatos

Az intézmény nemzetiségi gyűjteménye állományának bővítésére az Országos Idegennyelvű Könyvtártól évenkénti rendszerességgel 140 ezer forint vissza nem térítendő pályázati támogatást kap dokumentumok beszerzésére. A pályázati támogatás adminisztrálása, dokumentumok megvásárlása a Területellátási osztály és az olvasószolgálat közös feladata.

Felelős: a gyarapítással megbízott munkatárs, gyűjteményszervezési osztályvezető, területi referensek

Határidő: a pályázatban foglaltak szerint

2.7 Szakmai képzés, továbbképzés

A szakmai továbbképzések, konferenciák mellett a szakmai munka minőségi fejlesztését elősegítő együttműködésekre helyezük a hangsúlyt. A **Corvina integrált könyvtári rendszer közös használatával**, valamint a vármegye települési, szak- és iskolai könyvtárait támogató szerverparkunk üzemeltetésével hozzájárulunk Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye lakosságának minőségi könyvtári ellátásához. A Corvina rendszer használatának kiterjesztésével tovább kívánjuk növelni a csatlakozó könyvtárak szolgáltató képességét.

A Corvina integrált könyvtári rendszer használatához eddig csatlakozott könyvtárak körének bővítésére továbbra is nyitottak vagyunk, és lehetőséget biztosítunk iskolai könyvtárak csatlakozására is. A Vármegyei Közös Katalógus használata részben a tájékoztatást, részben a könyvtárközi kölcsönzés kiterjesztését segíti elő.

Felelős: igazgató, területellátási osztályvezető, rendszergazda

Határidő: folyamatos

Jogszámban megfogalmazott feladatunk az, hogy a vármegye nyilvános könyvtárai körében figyelemmel kísérjük a könyvtári minőségirányítás szempontjainak alkalmazását és gyakorlati tapasztalatait, szakmai napok vagy egyéni tanácsadások keretében segítsük ez irányú tevékenységüket.

Felelős: igazgató, területellátási osztályvezető

Határidő: folyamatos

Az aktuális könyvtárszakmai kérdésekről a könyvtárosoknak és fenntartóiknak szakmai napokat szervezünk a vármegyei hatókörű városi könyvtárban.

Felelős: igazgató, területellátási osztályvezető

Határidő: folyamatos

A szakmai innovációt, a szolgáltatási terek megújítását támogató pályázatokat figyeljük, a projektekbe igyekszünk minél több települést bevonni.

Felelős: területellátási osztályvezető, területi referensek

Határidő: folyamatos

A II. Rákóczi Ferenc Könyvtár honlapja, a www.rfmlib.hu és a www.bazkonyvtar.hu felület továbbra is az információáramlás és a tájékoztatás fontos eszköze marad. A kapcsolattartásban is támaszkodunk a Vármegyei Tudástár portálra, illetve az elektronikus levelezés jól bevált gyakorlatára, nem mellőzve a területi referensek közvetlen, személyes kapcsolattartását.

Felelős: igazgató, területellátási osztályvezető, honlapszerkesztők, PR-munkatárs, területi referensek

Határidő: folyamatos, illetve programhoz kapcsolódó

2023-ban is kiemelt figyelmet fordítunk a www.bazkonyvtar.hu weboldal tartalmi frissítésére. Arra törekszünk, hogy valamennyi szakmapolitikai, jogszabályi változásról hírt adjunk, a közérdekű adatokat, statisztikai összefoglalókat közzé tegyük a portálon.

Felelős: igazgató, területellátási osztályvezető, PR-munkatárs, rendszergazda

Határidő: folyamatos

Továbbra is kiadjuk a **Könyvtári Mappát**, a Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei könyvtárosok lapját. Az évente két alkalommal, nyomtatott és elektronikus formában is megjelenő vármegyei szintű időszak kiadvány szerkesztésébe, az írások elkészítésébe bevonjuk a vármegye könyvtárosait, kapcsolatunkat kiterjesztve a szak- és felsőoktatási könyvtárak irányába is. Célunk, hogy gyakorlati, szakmai segítséget nyújtsunk a vármegyében dolgozó könyvtárosoknak, illetve, hogy megjelenési lehetőséget biztosítsunk saját tapasztalataiknak, eredményeiknek, gyakorlatuknak.

Felelős: igazgató, területellátási osztályvezető, feladattal megbízott területi referensek, PR-munkatárs

Határidő: folyamatos

Hagyományá vált Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében az őszi Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozatához kapcsolódó **vármegyei könyvtáros találkozó**, melyet 2023-ben már 17. alkalommal tervezünk megrendezni. E program keretében köszöntjük a legalább harminc éve könyvtárosként dolgozó kollégákat, a nyugdíjba vonulókat, illetve kihasználva a kollégák nagy számban való megjelenését, lehetővé tesszük az aktuális és a mindennapi munkában hasznosítható témák egymás közti megosztását.

Felelős: igazgató, területellátási osztályvezető, programszervezők

Határidő: 2023. október

A minőségi munka megszervezésében kiemelt szerepe van a könyvtáros személyének, így különösen nagy hangsúlyt kell fektetnünk a szakmai képzésekre, továbbképzésekre. A munkaviszonyban huzamosabb ideje egy település könyvtárában foglalkoztatott kolléga szakmai ismereteit elsősorban a segédkönyvtáros képzésen való részvétellel, míg a kistelepüléseken más státuszban dolgozó munkatársakét elsősorban alapfokú képzés keretében szeretnénk bővíteni. A vármegye méretét tekintve mindenképpen indokolt több, az ellátási körzetek együttműködésében megvalósuló alapfokú tanfolyam indítása.

Felelős: igazgató, területellátási osztályvezető, területi referensek

Határidő: folyamatos

Fontos a rendszerbe újonnan belépő munkatársak ismereteinek megalapozása, éppen ezért az alapképzésen túl a személyes tanácsadásra, módszertani segítségnyújtásra is kiemelt figyelmet fordítunk.

Felelős: területi referensek

Határidő: folyamatos, igény szerinti

2023-ban is bővítjük azon könyvtárak körét, melyekben elindul az elektronikus kölcsönzés. Ez megköveteli a kistelepülésen dolgozó munkatársak képzését, a modul használatának a betanítását. Intézményünk oktatóterme rendelkezésre áll, ahol igény szerint kerülhet sor a képzésre. A vármegye földrajzi adottságaira tekintettel a képzéseket más helyszínre is kihelyezzük, biztosítva valamennyi érintett könyvtáros részvételi lehetőségét. Minden munkatárs számára lehetővé tesszük a többszöri konzultációs lehetőséget személyesen és online módon egyaránt.

Felelős: területellátási osztályvezető, területi referensek

Határidő: folyamatos

2.8 Eszközbeszerzés, informatikai és egyéb eszközfejlesztés

A munkánkban arra törekszünk, hogy a KSZR tevékenységre vonatkozó hosszú távú tervünkben foglaltakat az informatikai és egyéb eszközfejlesztéssel kapcsolatban is teljesíteni

tudjuk. Az informatikai eszközbeszerzéseket a rendelkezésre álló források hatékony felhasználása érdekében központilag bonyolítjuk. Idén 10 db asztali számítógép és 15 db notebook beszerzését tervezzük, valamint nyomtatók, projektorok és további kisértékű számítástechnikai és egyéb elektronikai eszköz beszerzése is indokolt. A korábbi években kihelyezett még használható, de már nem korszerű számítógépek közül 60 db felújítását tervezzük.

Felelős: gazdasági igazgatóhelyettes, feladattal megbízott területi referens

Határidő: 2023. július 31.

A könyvtári szolgáltatóhelyek szolgáltató képességének növelése érdekében 2023-ban 7 db TV, 3 db digitális rajztábla, 7 db projektor vászon, 12 db hordozható hangfal, valamint további kisértékű számítástechnikai és egyéb elektronikai eszköz beszerzése is indokolt.

Felelős: gazdasági igazgatóhelyettes, feladattal megbízott területi referens

Határidő: 2023. július 31.

További szolgáltatások

2023-ban is folytatjuk az eddigi évekhez hasonlóan a kistelepülési könyvtárak (Abaújalpár, Bodrogolaszi és Szentistvánbaksa) teljes körű megújítását, amelyhez elsősorban a Nemzeti Kulturális Alap pályázatát szeretnénk felhasználni. A pályázathoz – az előző évekhez hasonlóan – könyvtárunk szakmai, módszertani támogatást biztosít a településeknek. A KSZR forrás felhasználásával a bútorzat részleges cseréjére kerül sor Csincsén, Girincsen, Hangonyban, Tiszalúcon, Vámosújfaluban.

Felelős: területellátási osztályvezető, feladattal megbízott munkatárs, valamennyi érintett területi referens

Határidő: 2023. október 31., illetve a pályázati kiírás függvényében

A már kihelyezett informatikai eszközöket illetően kiemelt feladatunk, hogy az eszközökkel kapcsolatos fenntartási feladatokat figyelemmel kísérjük és folyamatosan elvégezzük (vírusirtás, távfelügyeleti szoftverek követése, garanciák lejártával alkatrészbeszerzések, szükséges javítások, frissítések futtatása stb.)

Felelős: feladattal megbízott munkatársak, rendszergazda

Határidő: folyamatos

A bútorok, kisebb eszközök beszerzése a tervezett egyedi igények alapján 3 árajánlat bekérésével (illetve a vonatkozó szabályzatnak megfelelően) történik. Június 30-ig valamennyi, beruházáshoz kapcsolódó árajánlatnak rendelkezésre kell állnia az év végi beszerzési dömping elkerülése érdekében.

Felelős: területellátási osztályvezető, gazdasági igazgatóhelyettes, feladattal megbízott munkatárs, valamennyi érintett területi referens

Határidő: 2023. június 30.

Az irodaszerek, szakmai és ügyviteli nyomtatványok beszerzése továbbra is a vármegyei hatókörű városi könyvtár feladata. A könyvtárakban végzett munkához szükséges irodaszerek listáját kiegészíthetik egyedi, további indokolt igények. Az eszközbeszerzés központosítottan történik, figyelemmel az igények optimalizálására. A beszerzést és a kiszállítást évente 2 alkalommal végezzük. A kézműves, interaktív foglalkozásokhoz szükséges egyedi igényekhez a területi referensek vásárolják meg az anyagokat.

Felelős: gazdasági igazgatóhelyettes, feladattal megbízott területi referens

Határidő: 2023. április; november

2.9 Statisztikai adatszolgáltatás

A statisztikai adatszolgáltatást az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program adatgyűjtéseiről és adatátvételeiről szóló, 388/2017. (XII. 13.) Korm. rendelet alapján végezzük. A 1442-es, Jelentés a könyvtárak 2022. évi tevékenységéről elnevezésű módosított adatlapot az ágazati minisztérium kulturális statisztikai rendszerében, elektronikusan töltjük ki. A statisztikai adatszolgáltatás valamennyi könyvtárat fenntartó önkormányzat kötelező feladata, mely az ellátott kistéleplési könyvtárak számát tekintve – 2023-ban 332 – könyvtárunkra rendkívül nagy feladatot ró. A szolgáltatóhelyek statisztikai adatlapját a területi referensek töltik ki, továbbá ők végzik a pénzügyi és szakmai lezárást is. A statisztikai adatszolgáltatás során felmerülő kérdésekkel bármely könyvtár fordulhat hozzánk, segítséget nyújtunk, tanácsot adunk.

Felelős: igazgató, területellátási osztályvezető, valamennyi érintett területi referens

Határidő: 2023. március 15.

2.10 Könyvtárhasználat

A szolgáltató helyek szakmai működését tükröző forgalmi adatok alakulása 2023-ban vármegeyi szinten az alábbiak szerint várható:

lakosság szám	személyes használók száma	regisztrált használók száma	14 éven felüliek személyes használata	14 éven aluliak által kölcsönzött dokumentumok száma	14 éven felüliek által kölcsönzött dokumentumok száma
283.399	250.000	40.000	110.000	95.000	270.000

3. Szolgáltató könyvtár

A szolgáltató II. Rákóczi Ferenc Könyvtárban 2013-ban létrejöttek a szolgáltatás humán és infrastrukturális feltételei, kialakult a szervezeti struktúra, amely megfelelő színvonalú szolgáltatás biztosítására alkalmas. Az évek során az érintett területen több személycsere történt, valamint a megnövekedett feladatok, a települések közvetlen ellátása miatt létszámbővítésre is sor került. 2022-ben a csoport azonos feladatokkal és létszámmal osztállyá alakult, mely közvetlenül az igazgató irányítása alá tartozik. Az osztály vezetését az osztályvezető végzi. 2023-ban egy kolléga nyugdíjba vonul, mely az ellátott térségek és feladatok területén változásokat eredményezhet.

A Területellátási osztályon kívül a Gyűjteményszervezési- és Gazdasági osztály munkatársai is jelentős mértékben részt vesznek a KSZR feladatok ellátásában.

Forrást kell fordítanunk egyrészt a munkatársak ismereteinek bővítésére, a folyamatos továbbképzésre, tapasztalatcserére, de a tárgyi, informatikai és logisztikai erőforrások minőségének megtartására, illetve javítására is, hisz a 332 település szolgáltatásának menedzselése megköveteli a megfelelő időgazdálkodást, s ez ma már a technikai eszközök megbízható működése nélkül lehetetlen.

4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása

A II. Rákóczi Ferenc Könyvtár, mint a vármegyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetője, potenciális és tényleges könyvtárhasználói számára a törvény által előírt feladataival, vállalt missziójával, küldetésével összhangban a lehető legjobb színvonalú, minőségi szolgáltatásokat kívánja biztosítani. Minden kommunikációs lehetőséget igyekszünk kihasználni annak érdekében, hogy a tényleges és potenciális használóinkat szolgáltatásainkról folyamatosan tájékoztassuk, ugyanakkor a könyvtári rendszer által nyújtott szolgáltatásokat vonzóvá, könnyen elérhetővé tesszük.

A településeken dolgozó kollégákkal végzett közös munkánk egyik kiemelt feladata, hogy a kistépülések lakosságának legalább 25%-a igénybe vegye a könyvtárak által nyújtott szolgáltatásokat. Megszólításuk csak sok csatornán, változatos eszközökkel lehetséges.

Továbbra is a hosszabb távú céljaink között szerepel, hogy a teljes körű minőségbiztosítás valamennyi eszközének, a munkatársak elköteleződésének alkalmazásával a lehető legjobb szolgáltatási színvonalat nyújtsuk könyvtárhasználóink számára. A munkatársak folyamatos képzésével, az innovatív gondolatok és javaslatok beépítésével arra törekszünk, hogy szolgáltatásainkkal megfeleljünk a felénk forduló közönség, közösség elvárásainak.

A települési önkormányzatokkal való kapcsolattartás terén meghatározó a partnerség, az igények kölcsönös tiszteletben tartása, az együttműködésre törekvés.

A szolgáltatások egységessége érdekében biztosítjuk az adminisztrációs tevékenységekhez szükséges dokumentumokat.

Célunk az, hogy tapasztalatainkat szolgáltatóként is hasznosítsuk, és a minőségi elveket a kistépülési ellátásban is érvényesítsük.

Rendszerelvűség:

- A minőségbiztosítás megvalósítása érdekében a jövőben is arra törekszünk, hogy valamennyi könyvtári munkafolyamatot rendszerszerű keretek között működtessünk, folyamatosan ellenőrizzünk és értékeljünk. A szakmai feladatokat érintő vagy azokkal összefüggő tevékenységeket az átláthatóság és az ellenőrizhetőség érdekében integrált könyvtári rendszerben végezzük.

- Feladatainkat a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerben más könyvtárakkal összehangoltan végezzük.
- Az újonnan csatlakozott intézményeknél is kezdeményezzük az egységes arculati elemek megjelenését a kistéleplülések könyvtárainak homlokzatán elhelyezett táblákon, szóróanyagokon, plakátokon és egyéb belső eligazító táblákon, feliratokon.
- A Vármegyei Tudástár portálon elhelyeztük és letölthetővé tettük a Dokumentumok körében a könyvtári, információs és közösségi szolgáltató helyek működéséhez szükséges nyomtatványokat, a rendezvények szervezéséhez, lebonyolításához szükséges egyéb szükséges dokumentációkat. A Vármegyei Tudástár portál egészének és az egyes menüpontoknak a tartalmi frissítése mellett, szükség esetén biztosítjuk azok megújítását is.

Tervszerűség:

- A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében ellátott települések magas száma, a rendelkezésre álló állami forrás nagysága, felhasználásának szabályszerűsége megköveteli a részletes tervek kidolgozását. A KSZR minőségi működtetése érdekében éves feladatainkat munkatervben rögzítjük, melyet az egyes ellátási körzetekre, illetve bizonyos esetekben települési szintre lebontva pontosítunk a következő területeken: a dokumentum beszerzés költségkerete ellátási körzetekre lebontva; a rendezvények forrása a kistéleplülések nagysága szerint; informatikai fejlesztés, eszközbeszerzés forrásainak felosztása településenként, irodaszerek, kézműves anyagok forrásainak felosztása településenként.
- Az eddigi gyakorlatot követve a tervezés folyamatát valamennyi településre kiterjedő igényfelmérés előzi meg.

Elemzés és ellenőrzés:

- Továbbra is nagy hangsúlyt kell fektetni a forrásfelhasználás folyamatos monitorozására, biztosítva a vezetői ellenőrzés folyamatosságát is.
- Az ellenőrzés és a szükséges korrigálás időbeni elvégzése érdekében a forrásfelhasználás alakulását településsorosan kell vezetni.
- Partnereink, használóink elégedettségét „Elégedettségi kérdőív” alkalmazásával mérjük. A fenntartók és a használók véleményének megismerésére alkalmasak a szakmai napok és a személyes látogatások is, melynek gyakoriságát a munkaterv egyéb fejezeteiben rögzítettük.

- Közérdekű adatainkat a jogszabályi előírásoknak megfelelően nyilvános felületeinken megjelenítjük, közpénzekből folyó gazdálkodásunkról számot adunk a szolgáltatás weboldalán és a partner önkormányzatoknak készült beszámolókon keresztül.
- Alapdokumentumainkat, publikus iratmintáinkat honlapunkon közzétettük, szükség esetén frissítjük.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működésével kapcsolatban 2013-ban megfogalmazott irányelveink érvényesek, melyeket 2023. évi munkánk szervezése során is figyelembe veszünk.

Az egyes munkafolyamatok szabályozása megtörtént, a személyes látogatások, a dokumentum- és eszközszállítások dokumentálása szabályozott, melyek továbbra is érvényben maradnak:

- Valamennyi településre az év során legalább 4 alkalommal szállítunk friss dokumentumokat. A könyvtárbuszok állományának gyarapítása, feltöltése és leválogatása folyamatos.
- Az alkalmanként kiszállított dokumentumok darabszáma a település nagyságától függően változó, de egy év alatt nem lehet kevesebb, mint 120 db.
- Valamennyi vásárolt és kiszállított dokumentum adata a Corvina integrált könyvtári rendszerben elérhető, a lelőhely adatok, a kiszállítás is a rendszer segítségével dokumentált.
- A kistépülési könyvtárosok emellett átadó listát kapnak a kihelyezett dokumentumokról, s a látogatás tényét, a kihelyezett dokumentumok értékét törzslap is rögzítjük.
- A települési szolgáltató helyre vásárolt egyéb eszközök, gépek, berendezési tárgyak könyvtárunk tulajdonába, leltári nyilvántartásba kerülnek, minden esetben átadó-átvevő jegyzőkönyvvel kerülnek a településre, ahol idegen eszközként ideiglenes leltárba kell vételezni a Polgármesteri Hivatalban.
- A rendezvények, olvasásnépszerűsítő programok során követelmény a program dokumentációja (a létszámadatot is tartalmazó teljesítésigazolás), melynek ellenőrzése a szakmai teljesítésigazolás során történik.

- A KSZR szolgáltatásaival kapcsolatos felmérés alkalmával az „Elégedettségi kérdőív”-et valamennyi könyvtári, információs és közösségi hely munkatársának megküldjük.

Felelős: területellátási osztályvezető, valamennyi érintett területi referens

Határidő: folyamatos

A szolgáltatás dokumentálása

A könyvtárhasználat adatainak elemzése is megerősítést ad ahhoz, hogy kiemelt feladatként kell kezelnünk a könyvtári szolgáltatások népszerűsítését, melyre a továbbiakban is nagy hangsúlyt kell fektetni.

Kiemelt feladatnak tartjuk a szolgáltató helyre vonatkozó adatok és információk közzétételét a vármegyei hatókörű városi könyvtár honlapján.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer szolgáltatásainak népszerűsítése során az intézményi és a KSZR részére kidolgozott arculati elemeket használjuk, figyelembe véve a kistelepülések sajátosságait is.

Az eddig használt, a könyvtári szolgáltatásokat népszerűsítő plakátokat, szórólapokat megfelelő példányszámban újra el kell készíttetnünk (letéti és könyvtárbuszos ellátás esetén egyaránt), hogy folyamatosan biztosítani tudjuk a tájékoztató anyagokat a településeken.

A szolgáltatás egységes megjelenését szolgálja a „könyvtári, információs és közösségi helyeken” használatos, azonos arculati elemmel bíró kültéri információs tábla, valamint a könyvtárbuszos megállóhelyeket jelölő tábla. Ezeket az újonnan csatlakozó települések számára is elkészíttetjük és kihelyezzük, szükség esetén frissítjük, illetve az új könyvtárbuszos megállóhelyekhez újakat készítenek.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer egyik legfontosabb információs csatornája a honlap. A korábban elkészült Vármegyei Tudástár portált (www.bazkonyvtar.hu) folyamatosan fejlesztjük a KSZR szolgáltatásoknak és a használói igényeknek megfelelően. Folyamatosan bővítjük, aktualizáljuk a Vármegyei Tudástár portálon korábban elhelyezett:

- egységesen használt dokumentumtárat,
- egységes arculattal megtervezett biankó plakát és meghívó mintákat,
- könyvtári adminisztrációhoz, nyilvántartásokhoz szükséges nyomtatványokat.

Összegzés:

A Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár 2023-ban 332 – 5500 lélekszám alatti – kistelepülést lát el.

Feladataink között szerepel a nyilvános könyvtárak jegyzékén szereplő könyvtárak szakmai módszertani támogatása.

A Területellátási osztály megnövelt létszámmal, illetve a feladatok arányos megosztásával, átstrukturálásával végzi ezt a munkát.

Miskolc, 2023. március 28.

Varga Gábor
igazgató

